

Engeltje Mooi

Achter de luchtspiegeling wachtte de gier tot de kleuter een kadaver werd. Simon sprong uit de cabine en schreeuwde. De aaseter hompelde met walgelijk hoog opgetrokken schouders opzij.

Afrika's gang van zaken vertoont geen enkele gelijkenis met wat ik ken. Elke westerling krijgt in deze leemte de gevolgen van zijn misdaden tegen de mensheid rauw opgedist. Hij moet ze vermalen en zien te verteren.

We omvatten het kind zoals je een kaartenhuis zou willen omvatten en legden het in de laadbak. Daar spreidde Simon de beentjes. Twee dorre schaamplooien toonden dat het een meisje was. Ze huilde.

Ik ben waar ik niet moet zijn en waar ik me, in zekere zin, ook niet bevind. Ik heb m'n handen aan het werk gezet en ben er zelf in gedachten onmiddellijk vandoor gegaan.

Simon zocht naar verwondingen. Er moest een noodinfuus worden aangelegd, maar er waren geen aders. De naald ging in de hiel. Simon zei: 'We proberen het gewoon.' Hij noemde ons dagprogramma op, met de namen van levensmiddelen en medicijnen die we moesten halen. Angelina Jolie zou om drie uur arriveren.

Er belt dan iemand die zegt: 'Angelina Jolie wil langskomen.'

Simon kan inmiddels door zo'n naam heen denken. Ik nog niet. Filmsterrenen hun glansrol.

Simon wilde me achterin hebben. Mijn hand zweefde boven het meisje, mocht geen ballast zijn. We hotsten en botsten kilometer na kilometer. Ik werd door elkaar geschud en het infuus werd door elkaar geschud en het kind werd door elkaar geschud en voor we het hospitaal bereikten hoorde ik een droog knakje, alsof iemand op een dorre tak trapte. Het meisje werd stil en dof. Ik tikte Simon aan. Hij remde, keek achterom, knikte, peilde mijn gemoedstoestand, vroeg of ik het wilde vasthouden tot we thuis waren.

'Het hoeft niet' zei hij. 'Het kan een beetje gaan ruiken, heb je het wel eens geroken? Het gaat hier snel, door de hitte.'

Ik moet hier kunnen aarden. Van Nederland begrijp ik minder dan van Sudan. Toch heb ik hier al die dagen geen foto's genomen. Niet alles thuis nog eens.

Ik dacht: Ik kan dit. Omdat je dergelijke verhalen al zo vaak hebt gelezen, gehoord en op tv gezien. Maar toen was ik nog niet hier.

Ik vroeg Simon hoe je een infuus uit een kindervoet verwijdert, maar hij hoorde me niet. Ik trok de naald er zonder verdere vragen uit. Ze moest worden begraven of verbrand. Wie gingen we daarover inlichten?

Angelina Jolie is van glas en gloss. Haar aanwezigheid heeft zijn vaste vorm nog niet aangenomen. Waarom wil ze net zo zijn als wij? Ze arriveert zonder escort. Geen privévliegtuig, geen bodyguards. De godendochter zal slapen waar wij slapen, eten wat wij eten. Geen klacht komt over haar lippen. Ze maakt er de afstand tussen haar en ons onmetelijk mee.

Niet elke dorpsfamilie durft te praten of kan het bezoek aan. We hebben een kamproute uitgestippeld. De ergste gevallen tonen we niet. Simon wil Jolie serieus nemen zonder haar te shockeren, wat mij doet denken aan lady Di's helmje, wandelschoenen en de zogenaamde mijnenvelden.

We zeggen dat ze veel water moet drinken. Op vijf liter per dag plas je hier maar een keer. Ze zegt er niets over, maar onze worsteling met haar sterstatus maakt haar natuurlijk moedeloos. Het is altijd en overal hetzelfde en ze heeft maar twee dagen.

Ze verzoekt mij de vragen te stellen aan de families die we bezoeken.

'Aan u zijn ze gewend. Bij een vreemde zouden ze zich ongemakkelijk kunnen voelen.'

Ze heeft iets gezien. Verderop wordt een buitenruimte ommuurd, met wallen van ezels- en kamelenpoep. Wordt dat een speelplaats voor de kinderen?

Ik ga met haar lopen. Wat heb ik haar te bieden? Veel blijft ongezegd. Achter Sudan's hielen begint het ravijn. 'Vallen' moet 'opstaan' worden, en snel. Maar hoe?

De jongen die straks binnen deze vier muren vrij mag rondkruipen zit nu nog vastgeketend aan een houten paal. Hij heeft de gave alles in een gevaarlijk voorwerp te veranderen. Geef hem een stok en hij begint te slaan. Geef hem een theedoek en hij wurgt je. Hij is zeven. Zijn benen zijn vergroeid, hij loopt op polsen en ellebogen. We weten wat hij heeft gezien toen zijn dorp werd gebombardeerd. De brand heeft alle kansen die hem wachtten ver-ast. Huilend bond zijn oma hem vast, dagen later, in zijn slaap, toen hij even niet sterker was dan zij. Hij heeft ons allemaal al eens gebeten.

Jolie vouwt zich – kwieker dan ik kan waarschuwen- op in het stof naast de jongen en begint hem te wiegen. Het kettingkind dat wachtte op een aanraking bergt zijn snijtanden op. Voor haar is hij mak. Morgen komen de persfotografen. Bijt hij in haar linker bovenarm dan moet hij de inkt van vier tattoos doorslikken.

We moeten gaan. Ze aait hem na. Hij grimast. Hij trekt er wel zijn mondhoeken bij op.

Ik probeer naar haar te luisteren. Ze blijft me ontglippen in van die Amerikaanse one-liners.

'We should pity them, for it's everybody's war, not just theirs.'

Het is veel minder fraai dan dat. We zijn als de haan die denkt dat de zon opgaat om hem te horen kraaien.

Soms zoeken we iets dat ons onszelf even doet vergeten. Een verlamde jongen aan een paal. Een kleuter die breekt in onze armen tijdens een autorit vol kuilen.

We doorkruisen het zonlicht en de uren. We slenteren, iedereen hier heeft tijd, we passen ons aan. Ik laat haar meer gezonde dan zieke kinderen zien en bedenk hoe onvolledig en oneerlijk dat is.

Overall krijgen we "Boule" aangeboden. Een zure, Sudanese deegklomp waar je reepjes vanaf trekt die je in een slijmerige saus met dier-resten doopt, alles onder het zand. De immense gastvrijheid..

Soms ben ik moe. Ik lees geen boek meer sinds ik hier ben. Geen tijd om ergens anders te verkeren dan in een werkelijkheid onwerkelijker dan in boeken. Mijn laptop crashte door de hitte en de generator begaf het. Dus werken we bij kaarslicht. Nooit geweten hoe verzengend kaarslicht is.

Filmsterren en dode kinderen. Ik wil vluchten in gelijkenissen. Waar zit de overeenkomst?

Zonder klagen eet Angelina Jolie haar "Boule".

Ze heeft, net als ik, het geluk gehad hier niet geboren te worden. Ze lacht en knikt naar de gastvrouw. Inmiddels geloof ik haar voor langer dan de duur van een film.

Ik zeg haar naam in het Nederlands.

Ze tikt met een pen op de rug van haar hand.

'Please, write it down for me.'